

для можливості реалізації викладацького та студентського особистісного та професійного потенціалу.

1. Вовковінська Н.В. Інформатизація середньої освіти: програмні засоби, технології, досвід, перспективи. – К.: Педагогічна думка, 2003. – 272 с.

2. Гершунский Б.С. Компьютеризация в сфере образования: проблемы и перспективы. – М.: Педагогика, 1987. – 263 с.

3. Основи нових інформаційних технологій навчання: Посібник для вчителів/ За ред. Ю.І. Машбиця / Інститут психології ім. Г.С. Костюка АПН України. – К.: ІЗМН, 1997. – 264 с.

TO BE or NOT TO BE?

Ледовський А., студент, Каліуш І. С., викладач ПТ КіСумДУ

Це запитання немає нічого спільного з традиційним висловленням славетного шекспірівського героя. В сучасній інтерпретації – це жартівлива версія, яку можна інтерпретувати як «бути діловій англійській мові чи ні?». Мабуть, така постановка питання буде справедливою стосовно лише України, бо викладання «ділової англійської» у світі є досить усталеною й популярною тенденцією.

На початку 80-х багато вчителів загальної англійської мови почали торувати шлях до нової категорії – дорослих учнів, яким мова стала потрібна саме як професійний інструмент. Швидкий розвиток економіки диктував нові правила гри і повертав бізнесменів обличчям до нових міжнародних контактів. Бізнес – це така сфера, де конче необхідна чіткість комунікації, а міжнародна ділова комунікація все більше й більше здійснювалася саме англійською мовою. Хоча перший іспит із ділової англійської мови було започатковано ще у 1928 році Британсько-Швейцарською торгівельною палатою, нові економічні умови диктували появу, крім традиційного перекладу, інших умінь (написання доповіді, уміння спілкуватися телефоном і робити презентації), які згодом і були введені до формату екзамену. Ось як описує свої враження від перших кроків у царині ділової англійської британський автор сучасних бестселерів Марк Пауелл: «За сьогоднішніми стандартами матеріали, якими ми користувались, були жалюгідними. Наша методика відповідала Юрському періоду. Ми були безсоромно необізнаними зі світом бізнесу і єдине, що нас

рятувало, це те, що ми навчали ділових людей, так само необізнаних з методикою викладання мови».

20-30 років потому «ділова англійська» все ще в стані розвитку як перспективна галузь. Хоча іноді й не зовсім зрозуміло, чого в діловій англійській більше – «бізнесу й мови» чи «бізнесу мови»?

Дійсно, хто вивчає ділову мову сьогодні? Колективний портрет учня досить розмаїтий – це й студенти університетів (без досвіду роботи, але орієнтовані на певні сфери бізнесу), і аспіранти, що готуються до пошуково-дослідних робіт, управлінці середньої ланки і топ-менеджери компаній, які виходять на міжнародні ринки, і врешті-решт, люди, які вже працюють у бізнесі (туризмі, сфері обслуговування, готельному бізнесі), і яким мова необхідна для суто практичних цілей. Зрозуміло, що для кожної з цих категорій повинна бути запропонована своя програма, яка враховуватиме ті вміння, які потрібні для успішної ділової, комерційної або навіть академічної діяльності. Але є й спільні риси, які враховують ці сучасні тенденції й знайшли своє відображення в іспитах із ділової англійської мови. Найбільш відомі сучасні міжнародні іспити (які, до речі, дійсні всього лише кілька років) – це BEC (Cambridge), English for Business (London Chamber of Commerce) та English for Business Communication.

У ПТ КІ СумДУ ділова англійська мова тривалий вивчалася тільки на відділенні «Менеджмент», починаючи з 2 курсу. Але нарешті це стало можливим для всіх бажаючих. У цьому році в нашому навчальному закладі було придбано комп'ютерну програму "Tell me More" із серії Gold and Platinum. Це інтерактивний курс англійської мови, який можна налаштувати відповідно до цілей навчання й часу, за який необхідно вивчити мову, в тому числі ділову англійську. Ця програма складе для студентів оптимальний графік занять і проведе їх крок за кроком, замінюючи викладача й носія англійської мови. Кожний курс представляє собою спеціально розроблений мультимедійний комплекс для самостійного вивчення англійської мови. Об'єм навчального матеріалу курсу достатній для безперервних занять протягом року, а при інтенсивному навчанні можна засвоїти мову за 3-4 місяці. Навчальна система створює єдине інформаційне середовище, в якому користувач засвоює всі аспекти мови в комплексі й взаємопов'язано. Словник кожного курсу налічує 11-15 тисяч слів, у тому числі ілюстрованих і озвучених. Це об'єм, достатній для вільного спілкування англійською. Навчання проходить у декілька етапів: запам'ятовування слів («робота з картками»), написання диктанту, опрацювання вимови (запис через мікрофон і порівняння з еталонним звучанням). Особливість програми – наявність віртуальної

національної клавіатури для кожної мови. Розділ «Діалоги» складається з уроків для опрацювання навичок діалогічного спілкування. Кожен урок включає словник і граматичні пояснення до діалогів, вправи на опрацювання вимови слів і їх написання, зворотній переклад слів і словосполучень.

Для заглиблення в мовне середовище кожен користувач має можливість переглянути фрагменти популярних фільмів мовою оригіналу з синхронним виведенням на екран тексту з перекладом. Ця комп'ютерна програма розрахована на різні рівні підготовленості, а тому може бути використана одним або кількома користувачами.

1. Васюренко О. Вищій освіті - ефективний розвиток // Вища шк. - 2001. - №1. - с.83 - 85.
2. Семенчук Ю. Моделювання комунікативних ситуацій. // Іноземні мови в навчальних закладах.-2004.-№2.-с.145-147.
3. Ellis, Mark Johnson. Teaching Business English – Oxford: Oxford University Press, 1996 – 243 p.

ЕКОЛОГО-ВАЛЕОЛОГІЧНЕ ВИХОВАННЯ У ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ

Білецька Т.А., вчитель Конотопської ЗОШ № 5

Педагогічний колектив Конотопської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 5 визначив одним з пріоритетних напрямів своєї виховної роботи еколого-валеологічне виховання. Така програма дій на найближчі 5 років буде спрямовувати діяльність колективу в пріоритетному напрямі й дозволить створити індивідуальність школи серед інших 14 шкіл міста. Ми пропонуємо нашим клієнтам (батькам та учням) особливий еколого-валеологічний підхід до навчання й виховання, що надасть нам можливість у майбутньому бути конкурентноспроможними на ринку освітніх послуг і зайняти місце закладу з еколого-валеологічним напрямом роботи в освітній карті міста Конотопа, яка створена у 2007 році.

Ми вважаємо, що система еколого-валеологічного виховання загальноосвітньої школи – це спеціально організований, цілеспрямований розвиток духовних, психічних і фізичних сил і здібностей особистості в їх цілісності в результаті спільної культурологічної, аксіологічної, еколого-валеологічної, фізкультурної діяльності школи, сім'ї й громадськості на основі єдності навчального